

третєх обстороннім порозумінєм між обома народами. (Потакуючи і олеськи у Поляків) Та берестейський мир, зроджений німецьким мілітаризмом і безсильним лукавством австрійської дипломатії, має би мелоду Українську Народну Республіку виши її волі через влючки проти польського народу прикувати до осередних держав та сотворити постійне жерело братовбивчої боротьби між Подляками і Українцями. Безпосереднім сусідством німецької держави з Україною шляхом через велику Литву мажа би бути Польща обкороєна, здалена у своїй державній і політичній силі та стати служлиним орудем Німеччини.

Таким чином потоптано право самообачення на роді і унеможливлено Полькам їх дотеперішну політику в Австрії.

Перед усім культурним людством відносимо святочний протест проти сего наміреного рабунку польської землі. Огляд на суверенність польської держави велить, щоби тільки Польща мала право рішати про край приналежний до неї.

(Притакуючи у Поляків). У свідомості наших непередбачених національних прав ми ніколи не аречемо ся нашой землі ні нашого права на незалежну польську державу, яка зедовить всі польські землі. (Оживши олеськи у Поляків).

Пос. А-р Кость Левіцький

заявив, що мир виключений почвірним союзом з Українською Народною Республікою впрік з воєнної заревоки орденю українського народу. (Голоси: Мир з Україною в першим етапом на шляху до загального миру!) Через влюченє сього мира загранична політика монархії примала право самообачення українського народу на його національній території. Приймаємо се до відома з признанєм для теперішного провуду заграничної політики (Олеськи).

Через заклучене сего мира виконано першу точку нашой української національної програми.

В своїй нинішній промові протест польського кола зложив покліні українській державі в імені польського державственого представництва, зложив бажаня Українській Народній Республіці і заявив, що Поляки бажать мати з сею державою приятні відносини. Приймаємо сю вказу, хоч вона вислана на адресу Української Народної Республіки, як перший врихний акт представництва польського народу. (Олеськи). Однак не можемо дозволити воляки сього, що роблять в Галичині проти Українців польські організації і шля польська управа.

Перед кількома днями то саме польське представництво видало відказу до польського народу в Австрії, в якій вразило підчерка, що перший мировий договір заклучено коштом польського народу, кровю зродених областей Холмщини і Підляшя, безвразно прилучених до Української Республіки. („Так є“ на польських лавах. Олеськи Українців).

Мусимо в сій справі означити точно наше становище. Стоїмо безоглядно на становищі договору з 9. лютого. Договору сього не вільно змінити, він мусить бути безусловно несездеший! (Олеськи). Бесідник застерігає ся проти всякого змішування у внутрішній справі Української Народної Республіки. (Олеськи Українців). Маємо досить сил, щоби собою самостійно правити. (Перерване Поляків — відповіді Українців). Нашою засадою в міжнародній політиці було все не сягати до чуже добро!

Бесідник бажє спростувати виводи пресеса польського кола і заявляє, що холмська губернія є історично українська. Холм, як столиця українських королів, належав від найдавніших часів до України. Бесідник покликують ся на російську статистику з р. 1910, після якої було там 60 проц. Українців, і застерігає ся як найрішучіше проти сего, щоби Поляки мали якенебудь право до сих областей.

Далі обговорював бесідник справи внутрішньої політики. Через злучене двох національно ріжних областей Галичини східної і західної досягнули Поляки безоглядний вплив в краю і в державі. Український нарід стремить в Австрії до забезпеченя собі не прав меншости в області польської державности, але до основного усунєня накиненого йому польського панования.

Свобода народів в Австрії вимагає засадничой переміни державного ладу в дусі самоу права. Заклучене мира з Україною вплине на відносини в Галичині. Східна Галичина не може на далі остати в дотеперішній праводержавній формі. Не лишать ся ніщо інше, як поділ Галичини на українську і польську. Коли австрійська політика схоче зрести ся українського народу, то Україні бажать собі прилученя до Української Республіки. Як ні, то Україні домагають ся воділу Галичини під

правно державним оглядом на область українську і польську. Україні хотять бути панями в своїй землі!

Становище Чехів

Пос. Вінтер заявляє, що Чехи признають Українцям право самообачення і їх повну державну незалежність та спори за границі повинні бути полагоджувані безпосередно між Польщею і Україною без інтервенції третого.

Паня Саврина в льозі дипломатів.

Підчас промови пос. Вінтєра прийшло до буржних сцен з приводу появи українського делегата в льозі дипломатів.

Пос. Совкуп став кричати: „Ви заклучили мир в Севрюком, двайцятлітнім хлопцем. Чого приїхав він тепер до Відня? Се є обман“.

Пос. Сінгалевич: Стидайте ся, так говорять соціалний демократ.

Пос. Трильовський: Ви обиджляєте націю.

Пос. Дашицький

заявляє, що переговори в Берестю виявили неможливість дійсного мира між імперялістичним мілітаризмом і соціально революційним рухом. Даремно відкликав ся Троцький до духа німецької революції. Замість революційних баталіонів пішли вперед жовніри Лінзінгена. Севрюк став тим, чим він є нині, силою німецьких жовніврів. (Протести в Україні). Найбільші мілітарні держави Європи уступили перед Україною тому, щоби нацькувати проти себе народи. Опір Берліна спричинив відсутність польських делегатів в Берестю. Чи се не є найбільшим легковаженєм прав народів. Чи панове Україні є за таким легковаженєм та хочуть стати *beati possidentes*?

Коли польській державі відорвано українські часті, то льогічно треба би українські області Австро-Угорщини прилучити до України. В Пруссії називають ся домаганє автономії для Познанщини нездійсненою мрією. Се виявляє всю брехливість німецького права самообачення. Три і пів року потішало ся Поляків австропольською розвязкою. Першим, що зивечив довіре польського народу до Австрії та признав рішенє польського питання Німеччині, є гр. Чернін, а мир в Берестю є початком великого, невиданого досі національного руху. Пос. Да-

шицький кічуть заявою, що Поляки не мають в боротьбі за єдиненє і незалежність своєї вітчизни. Коли міністер заграничних справ хоче розбурхати гнів народу, то з того мажа вийти, що сирани народів мажа треба заявувати в інтересах династії.

Д-р Адаєв

вказує на Іскрову телеграму російському правительству і висловлює бажанє, щоби німецьке правительтво й тепер не уперало своїх давних умов і щоби воно не уперало у внутрішній справі народів Росії. В справі між Росією і Україною. Бесідник застерігає вительство зняти ся поворотом нашої війни з Росії і заявляє, що поворотом нашої війни за бюджетовою провізорією, не будуть мати охоти стягнути на себе політичну відповідальність за сю війну. Для ших відносин в Австрії вже найде ся спільна формула, яка признає самостійність усіх народів і все таки уможливить в нечнійшій справі спільне пожитє. Велика магаєть ся обіцяног анєсеня амлітаризму воєнних областей.

Промовляли ще пп. Голь і Вагнер, чім перервано засіданє.

Президент української мирової делегации (лямент).

Вілень, 20. лютого 1918.

На нинішнім засіданю Палати мирової явив ся в льозі дипломатів президент української мирової делегации Севрюк в товаристві п. Василька. Більшість послів його не негайно закликвав чеський соціал демократ Совкуп: „Що робить тут Севрюк, соціалний хлопчина? Геть з ним! Се скандальна частина мир з таким молодим хлопцем Севрюком не знав, що саме кликнув Совкуп бавом покинув льозу дипломатів, щоби жити візиту президентови Троцькому. Чеські послы відперли оклик п. Сукупа, заявивши на се, що Севрюк заклучив мир як представник Української Народної Республіки, а він не має в тим нічого спільного. Візиту Тусар (чеський с.д.), який провадив мирем, забівав п. Совкупа до порядку.

Що дієть ся на Україні.

Чи большевики вдержать оя? — Як вони перейшли в дикоту Тетяни Змищенє Лаври. — Збезчещенє печери Нестора. — Розстріленє митрополита — Большевицькі війска. — З Холмщини й Підляшя. — Українська діяльність і польське агітація. — Перехід Холмщини під укр. Ц. Ради. — Побіда під Луцьком.

Львів, 21. лютого 1918

Приїхав до Львова молодий студент харківського університету, що був також на Підляшю, й приніс такі вісти на основі авторсьї й розмов з начітними свідками останніх подій:

Передовсім слід успокоїти українське населєнє в Австрії, котре, як замітив я по дорозі, дуже затрівожене переможею російських большевиків. Та перемога рішучо хамленя. Правда, большевикам страшенно нищать Україну і не сльняють ся перед нічим, ніжеять навіть історичні пам'ятки України. По занятю Києва вони не тільки розстріляли п. м. українського патріота митрополита Олексія, але й знищили Печерську Лавру, повитягали з гробниць ноці й кибуди в Дніпро, збезчестили печеру укр літописця Нестора, чого не доконали навіть Татары. Вони безоглядно нищать городи й землі України, грабують до тла українські села. Але якраз таке їх поведєнє примесе їм немалу загубль. Українське населєнє, бачучи наглядно, на чім у них помагає соціална революція, відвертає ся від большевиків зовсім. Я зустрічав по дорозі численні депутації селянства, що йшли на сю сторону окопів в праською: „Прийдіть і совість нас в большевицьких рух“

Знищенє України Німцями нема причини бояте ся, бо Німці мають обсяднє тільки рязом з українськими війсками залізничні шляхи та важніші точки. Весь широкій український край останє в управі Українців. Наші сили по науці, яку дали їм большевики, упорядкують ся тепер скоро. Та страшна наука була наша навіть потрібна. З другої знов сторони большевицька руїна не обхотила все України, тільки полосу біля залізниць. Большевики сльдяні тепер, зобрати ся з України під умовою, щоби Росія відступила Укріа на донський басейн, де є вугіль. Як уложать ся ті спрази, ще не знаєть, але одна річ певна: що большевики не вдержать ся їх. Червона армія стоїть на уривах великих ровбишаньких бунд і властивої армії вони не мають. Се найліше видно до таких картинях: іде залізницею большевицький смелон, заосмотрєний в укрю оружє. Сядають побибавля вікна в воях і кл. порозважували

ся на сидженях і виговорюють на „буржуа до якої числять усіх, кого можна збити, будь обрабувати, розумієть ся, селян та В тім кричить один: „Товариші! Чи ви вдержати поїзд й обработи буржуї селян? Показує якась село. Всі кричать: „Зіп'яніні!“ Поїзд вдержують і йдуть грабувати, тому ідуть даліше. По дорозі як тільки доносить їм хтось, що германці або польські большевицькі окопи. „Товариші! Чи ви вїзати на фронт, проти якого германців іде давати свободу?“ Ніхто не відповідає їм вдержать.

Так виглядає значна частина їх червоної армії. Розумієть ся не все. Є в ній фронт. Тому легковажити їх не треба, як Українці ми робили.

На Підляшю й Поліно зовсім ішли в дикоту. Тут спокій. Правда, польські класичні агітатори пробували агитаторити, що прилучене сих земель до України є гайдамаччина. Лучали ся й такі видалі (близько біля Парчева), що латинський кресті в проповідницї кричить, показують Українців в першого поляку Запорозького в національній одязі: „Ось Іскаріот Юда, що злучив гайдамаччину!“ Одначе народ, який в ської віри, мiamo всеї агітації в задоволенє нив вістку про прилучене тих земель до України. Особливо радуєть ся мужики, бо знали, що в українській державі діють відносини між селяни і то без грошей. Народ сльдений і говорять отверто, що не хоче вступити про панську Польщу, бо в Україні будєть не помагає навіть те, що панські агітатори кують мужикам, що Україна поруїть селян та всіх замкне до тюрми.

Багато причинило ся до осікнення в ської на Підляшю, Поліно і тієї часті Волині, що є під німецькою управою, заселення близько 150 народних шкіл (в них учить ся близько 6 тисяч дітей) Крім того урядкують в кожній школі вечірні курси зі словесної математики, а по неділях вечірні і танцювальні музикою. Се дуже притягає все населєнє, навіть Жиди дуже рідко приїхали зіску

